

Sortförsök i vårvete

Försöksledare *Arne Ljungars, Hushållningssällskapet, Kristianstad*
E-post: *arne.ljungars@hush.se*

Under hösten 2009 har 3 sortförsök i vårvete, L7-301, skördats. Försöken var placerade hos Bröderna Jönsson, Eskiltorps Gård, Vittskövle, Bergsjöholms Gods vid Ystad och hos Lars-Åke Bengtsson, Gamlegård Uppåkra, Staffanstorp. Resultaten från de enskilda försöken finns redovisade på Skåneförsökens hemsida. I tabell 1 kan man studera medeltalen från de olika åren samt femårsmedeltal från 2005-2009. I tabell 2 finns medeltal från svampbehandlade respektive obehandlade led, medan tabell 3 redovisar hur sorterna klarar sig i de skånska odlingsområdena, nu bara i Söderslättområdet och i Kristianstadsområdet.

Tabellerna 4 och 5 visar sorternas egenskaper jämfört med mätaren Vinjett. Alla egenskaper är medeltal över 5 år, i tabell 4 från de svampbehandlade leden medan svampgraderingarna i tabell 5 är hämtade från de obehandlade leden. Säkerheten i egenskapsskillnader ökar med antalet år som sorterna varit med i försöken. Sorter med högre och mycket högre skörd än de vanligen odlade sorterna i Skåne kommer att missgynnas i kvalitetsegenskaperna proteinhalt och volymvikt medan stråstyrkan egentligen blir för bra om man tänker sig en något högre kvävegiva.

Tabell 1. Kärnskörd av vårvete i Skåne. Medeltal av riks- och länsförsök

Sort	2005 - 2009			2005		2006		2007		2008		2009		
	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs
Vinjettskörden, ton/ha				8,69		6,38		7,08		6,68				
SW Vinjett	7,45	100	15	100	3	100	3	100	3	100	3	7,97	100	3
IGP Triso SSd	7,20	97	15	97	3	97	3	92	3	102	3	7,58	95	3
DSP Quarna SSd	6,77	91	15	90	3	94	3	89	3	94	3	7,09	89	3
SW Kungsjet	7,81	105	15	104	3	107	3	106	3	107	3	8,04	101	3
LP Taifun SW	7,78	104	15	104	3	104	3	104	3	108	3	8,21	103	3
SW Stilett	7,87	106	10			109	2	110	2	104	3	8,32	104	3
SW Diskett	7,66	103	7					103	2	106	2	7,98	100	3
SW 45267	8,01	107	3					108	2			8,40		1
LP Zircon SW	7,77	104	6							107	3	8,14	102	3
SW 45544	8,01	108	3							108	2	8,85		1
SW 46197	7,81	105	3							108	2	8,13		1
SW 46375	7,70	103	3							108	2	7,92		1
LP Granary SW												8,71	109	3
DSV Brisant SSd												7,67	96	3
DSP CH 211.12926 SSd												6,39		1
x cv% REP	7,66	4,1	15	3,6	3	3,3	3	5,1	3	4,9	3	7,96	5,2	3
LSD PROB F1	0,37	.0001		.0078		.0031		.0065		.0878		0,91	.0054	

Relativtal anges ej för ett försök. För två försök är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 2. Jämförelse mellan vårvetesorter. Svampbehandlade och obehandlade

Sort	Behandlingseffekt 2009						Behandlingseffekt 2005-2009					
	Obehandlat		Ant. förs	Mer sk. f. beh. ton/ha	Behandlat		Obehandlat		Ant. förs	Mer sk. f. beh. ton/ha	Behandlat	
	Skörd ton/ha	Rel. tal			Skörd ton/ha	Rel. tal	Skörd ton/ha	Rel. tal			Skörd ton/ha	Rel. tal
SW Vinjett	7,53	100	3	0,9	8,42	100	7,13	100	15	0,6	7,77	100
IGP Triso SSd	7,15	95	3	0,9	8,02	95	6,8	95	15	0,8	7,61	98
DSP Quarna SSd	6,88	91	3	0,4	7,31	87	6,5	91	15	0,5	7,04	91
SW Kungsjet	7,94	105	3	0,2	8,14	97	7,66	107	15	0,3	7,97	103
LP Taifun SW	7,73	103	3	0,9	8,68	103	7,38	103	15	0,8	8,17	105
SW Stilett	8,00	106	3	0,6	8,64	103	7,57	106	10	0,6	8,16	105
SW Diskett	7,55	100	3	0,9	8,40	100	7,31	102	7	0,7	8,02	103
SW 45267	7,98	106	1	0,8	8,81	105	7,58	106	3	0,9	8,43	108
LP Zircon SW	7,59	101	3	1,1	8,68	103	7,31	103	6	0,9	8,23	106
SW 45544	8,54	114	1	0,6	9,15	109	7,62	107	3	0,8	8,41	108
SW 46197	7,64	102	1	1,0	8,62	102	7,42	104	3	0,8	8,21	106
SW 46375	7,60	101	1	0,6	8,24	98	7,4	104	3	0,6	8,02	103
LP Granary SW	8,41	112	3	0,6	9,01	107						
DSV Brisant SSd	7,10	94	3	1,1	8,24	98						
DSP CH 211.12926 SSd	6,21	82	1	0,4	6,56	78						
x cv% REP	7,59	6	3		8,33	4,9	7,31	5,3	15		8,0	4,2
LSD PROB F1	1000	.0136			890	.0021	450	.0001			390,00	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. För två försök är jämförelsen ganska osäker.

Svampbehandling: 2005, st 31, 0,5 | Tilt Top + st 47-49, 0,3 | Comet + 0,4 | Proline.
2006 - 2009, st 31, 0,5 | Tilt Top + st 47-49, 0,25 | Comet + 0,6 | Proline.

Tabell 3. Vårvete. Områdesvis indelning 2005 - 2009. Kärnskörd och rel. tal

Sort	Område 1A			Område 4B		
	Skörd ton/ha	Rel. tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel. tal	Ant. förs
SW Vinjett	6,93	100	10	7,96	100	5
IGP Triso SSd	6,65	96	10	7,77	98	5
DSP Quarna SSd	6,29	91	10	7,20	90	5
SW Kungsjet	7,27	105	10	8,38	105	5
LP Taifun SW	7,24	104	10	8,32	105	5
SW Stilett	7,19	104	6	8,62	108	4
SW Diskett	7,06	102	4	8,28	104	3
SW 45267	7,62		1	8,46	106	2
LP Zircon SW	7,50	108	4	7,78	98	2
SW 45544	6,82		1	8,84	111	2
SW 46197	7,16		1	8,38	105	2
SW 46375	7,51		1	8,04	101	2
x cv% REP	7,1	4,2	10	8,17	1,9	5
LSD PROB F1	0,54	.0001		0,48	.0001	

Relativtal anges ej för ett försök. För två försök är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 4. Sortegenskaper i svampbehandlade led i vårvete under åren 2005 - 2009

Sort	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Mogn. dagar **	Liter-vikt g	Tusen-kornv. g	Stärkelse % av ts	Protein % av ts	Falltal
SW Vinjett	18,7	72	91	122	780	39,5	68,6	13,9	221
IGP Triso SSd	0,7	-3	0	0	19	1,3	-0,4	0,1	11
DSP Quarna SSd	-0,1	3	-5	-1	13	2,7	-2,2	2,2	50
SW Kungsjet	-0,2	13	-3	3	24	1,4	-0,4	-0,2	39
LP Taifun SW	0,4	-12	-7	-1	24	7,6	-0,4	-0,2	90
SW Stilett	0,1	14	-10	1	0	-5,1	-0,3	-0,4	-29
SW Diskett	0,2	3	-1	1	10	0,9	-0,5	0,0	51
SW 45267	-0,9	17	0	1	14	-1,8	0,3	-0,6	91
LP Zircon SW	1,5	20	-10	5	12	6,1	1,7	-0,5	
SW 45544	-0,7	7	-3	3	7	1,2	-0,3	0,0	
SW 46197	0,3	9	-4	2	13	1,0	-0,1	-0,6	
SW 46375	0,6	-3	-2	1	32	-1,8	0	0,1	
x cv% REP	18,8	78	87	123	794	40,6	68,4	13,9	259
LSD PROB F1	1,1	21	4	2	12	2,7	0,9	0,5	98

Sortegenskaper för Vinjett. Övriga med avvikelser från Vinjett, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Tabell 5. Sjukdomskänslighet i obehandlade led jämfört med Vinjett

Sort	Mjöldagg % I obeh. led		Brunrost % I obeh. led		Septoria % I obeh. led		Bladfläck % I obeh. led	
	2009	2005-2009	2005-2009	2009	2005-2009	2009	2005-2009	
SW Vinjett	4	3	1	8	6	0	0	
IGP Triso SSd	2	2	2	-1	-2	1	3	
DSP Quarna SSd	-1	-1	0	-1	0	0	0	
SW Kungsjet	-1	-1	-1	-4	-2	0	0	
LP Taifun SW	-1	-1	2	-3	-3	1	0	
SW Stilett	-2	-3	1	-3	-1	0	0	
SW Diskett	2	1	0	-1	-1	0	0	
SW 45267	-1	-2	-1	4	4	0	0	
LP Zircon SW	3	4	1	-2	-2	0	0	
SW 45544	-3	-2	0	-2	-2	0	0	
SW 46197	-3	-3	1	-2	-2	1	1	
SW 46375	-4	-3	0	-1	0	0	0	
LP Granary SW	2			-3		0		
DSV Brisant SSd	0			-3		2		
DSP CH 211.12926 SSd	-2			-1		0		
x cv% REP	3	2	1		5	0	0	
LSD PROB F1	5	3	4		4	1	2	

Värdena anger procent angrepp på den gröna bladytan hos Vinjett. För övriga avvikelser från Vinjett Under 2005 och 2006 graderades ingen Septoria och Bladfläcksjuka i vårvete

Beskrivning av enskilda sorter

SW Vinjett från Svalöf Weibull är mätarsort med god bakkingskvalitet, men inte riktigt i nivå med den tidigare mätaren Dragon. Den har hög avkastning, bra falltal, hög proteinhalt. Strået är ganska långt och styvt medan känsligheten för mjöldagg är låg och känslighet för septoria (svartpricksjuka) hög vilket visade sig 2007 då svampbehandlingen gav stor skördeökning.

IGP Triso från Scandinavian Seed har god bakkingskvalitet. Avkastningen är något lägre jämfört med Vinjett. Strået är lika långt men stråstyrkan något sämre. Volymvikt, tusenkornvikt och falltal är något högre. Känslighet för sjukdomar något högre än hos Vinjett – särskilt gulrost. Den svarar normalt bra på en svampbehandling, särskilt 2007, och skörden ökar ungefär som hos Vinjett.

DSP Quarna är en sort från Scandinavian Seed med mycket hög proteinhalt och bra falltal. Avkastningen sämre än Vinjetts, men förhoppningsvis kan detta bli ett mycket bra kvalitetsvete. Kortare styvare strå. Sjukdomsgraderingarna är lägre än hos Vinjett.

SW Kungsjet är en sort från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning. Kortare, mycket styvare strå, hög volymvikt. Bra motståndskraft mot mjöldagg.

LP Taifun är en sort från Svalöf Weibull med hög avkastning som gett stor skördeökning för svampbehandlingen. Kort, svagt strå med hög volymvikt, tusenkornvikt och bra falltal.

SW 43392 Stilett är en sort från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning, särskilt i Kristianstadsområdet. Den har kort, styvt strå, något lägre tusenkornvikt och sämre falltal. Mindre känslig för mjöldagg.

SW 45456 Diskett är ett ny sort från Svalöf Weibull med högre skörd och bra falltal.

SW 45267 är en ny sort från Svalöf Weibull med mycket hög skörd. Styvt strå och bra falltal. Mindre känslig för mjöldagg men mer för septoria. Ganska stor skördeökning för svampbehandling

LP Zircon är en ny sort från Svalöf Weibull med mycket hög skörd på Söderslätt. Kortare, styvare strå med hög stärkelsehalt. Känslig för mjöldagg med stor skördeökning för svampbehandling.

Övriga sorter endast provade under ett år.